

רב עמרם גאון והסדור הראשון

מאיפה הגיע הסידור שלנו? ספור
מפלא על אהבת ה', ענוה, ותפילה
שמחברת את כל עם ישראל.

יְשִׁיבַת סוּרָא בְּבָבֶל – מָקוֹם שֶׁל תּוֹרָה

לפני שנים רבות בבבל, הייתה ישיבה קדושה וגדולה מאוד – ישיבת סורא. בישיבה ישבו תלמידי חכמים ולמדו תורה יומם ולילה מתוך אהבה עצומה לה. ראש הישיבה היה מנהיג ענק שנקרא בתאר מיוחד: "גאון".

עֲנוּהָ לְפָנַי ה' – רַב עֲמָרָם מְוֵתָר

אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל

איזו עֲנוּהָ! רַב עֲמָרָם לִמַּד אוֹתָנוּ שְׁשָׁלוֹם וְאַהֲבַת ה' חֲשׁוּבִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מְכַל תּוֹאֵר כְּבוֹד בְּעוֹלָם.

עֲנוּהָ לְפָנַי ה' –

הַמַּחְלֻקָּת וְהוֹיָתוֹר

בִּימֵי רַב נִטְרוֹנָאֵי הָיְתָה מַחְלֻקָּת. רַב עֲמָרָם בַּר שְׁשָׁנָא נִקְרָא גַם הוּא "גָּאוֹן", אֲךָ הוּא סִרֵּב לָרִיב! הוּא יָרַד מִגְזָלָתוֹ לָרַב נִטְרוֹנָאֵי לְהַנְהִיג לְבִדּוֹ, כְּדִי שִׁהְיָה שְׁלוֹם.

שכר על ענוה – גאון ישיבת סורא

מי שמותר – ה'
תמיד מברך אותו!

1. רב נטרונאי גאון
מנהיג את הישיבה.

2. רב עמרם ממתין
בסבלנות, שלום
וענוה.

3. רב עמרם גאון
הופך לראש הישיבה
ומנהיג את ישראל
משך 18 שנים!

הַבְּעִיָּה מֵעֶבֶר לַיָּם – יְהוּדֵי סַפְרָד

בעוד רב עמרם מלמד תורה בבבל, הרחק הרחק משם – בארץ ספרד – ישבו קהלות קדושות של יהודים. הם אהבו את ה' ורצו להתפלל אליו, אך היתה להם בעיה גדולה: מרוב שהיו רחוקים, הם שכחו את הסדר ובקשו ללמוד מחדש איך להתפלל ומה סדר הברכות.

הַבִּקְשָׁה הַמְּרֻגְשָׁת עֶפְפָּה לְבָבֶל

היהודים בספרד שלחו אגרת (מכתב)
דחוף לראש הישיבה.

“רַבֵּנוּ הַגָּדוֹל! אֲנֵא מִמָּדָּה,
כְּתוּב לָנוּ אֶת כָּל סֵדֶר הַתְּפִילוֹת.
אֲנַחְנוּ רוֹצִים שֶׁהַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ
תִּגִּיעַ לְכֶסֶּא הַכְּבוֹד בְּצוּרָה נְכוֹנָה,
מִסּוּדָרֶת וּקְדוּשָׁה!”

עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' – הַחֲלֻטָּה שֶׁל רַב עַמְרָם

רַב עַמְרָם יָדַע שְׁחִיבִים לַעְזֹר לַיהוּדִים לְדַבֵּר עִם בּוֹרָא עוֹלָם.
הוּא הִחְלִיט לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה שְׁלֹא נַעֲשֶׂה כְּמוֹהוּ מֵעוֹלָם!

1. לְאַסּוֹף אֶת כָּל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְּפֹרוֹת.

2. לְסַדֵּר אוֹתָן מִהַבְּקָר וְעַד הַלַּיְלָה.

3. לְחַבֵּר סֵפֶר אֶחָד מְדֻקָּק לְכָל יָמֹת הַשָּׁנָה!

מִהֶפֶכֶת הַתְּפִלָּה – לְפָנַי וְאַחֲרַי

אַחֲרַי "סֵדֶר רַב עֲמָרָם"

• הַכֹּל כָּתוּב וּמוֹכֵן בְּסֵפֶר אֶחָד קָדוֹשׁ.

• קְהֵלוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְּפַלְּלוֹת יַחַד – כָּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד.

• יֵשׁ סֵדֶר וְדִינִים בְּרוּרִים הַמּוֹרִים אֶת הַדֶּרֶךְ לָהּ!

לְפָנַי רַב עֲמָרָם

• תְּפִלוֹת מְפָזְרוֹת בְּמָקוֹמוֹת שׁוֹנִים.

• כָּל יְהוּדֵי מִתְּפַלֵּל לְבַדּוֹ, בְּחֶסֶר וֶן יְדִיעָה.

• סֵפֶק אֵיךְ לְבָרֵךְ וּמָה הַהֶלְכָּה.

מה מסתתר בתוך הסידור השלם הראשון?

וכך חובר בקדשה "סדר רב עמרם גאון". מה הוא כלל?

תפלות השנה – מתפלת חל ועד תפלות מועדי ישראל.

דינים והלכות – החוקים המדויקים כדי להתפלל בכוונה.

סדר הברכות – איך להודות לה בכל רגע ביום.

מסע הסידור מבבל לספרד

הסידור הוכן באהבה עצומה ונשלח לדרך! שליחים נאמנים שמרו על "סדר רב עמרם גאון" מכל משמר במסעם הארוך משיבת סורא אל יהודי ספרד. הם ידעו שבתוך הקלף הזה נמצא מפתח הזהב לשמים.

שְׂמִיחָה עֲצוּמָה בְּקִהְלוֹת סִפְרָד

תִּאָּרוּ לָכֶם אֶת הַהִתְרַגְּשׁוֹת בְּבֵית הַכִּנּוּסֶת בְּסִפְרָד! כְּשֶׁהַיְּהוּדִים פָּתְחוּ אֶת הַסִּדּוּר, הֵם הוֹדוּ לַה' מֵעֵמֶק הַלֵּב.
סוּף סוּף כָּלֵם יָכְלוּ לַעֲמוֹד יַחַד מוֹל הָאָרוֹן, וּלְהִתְפַּלֵּל לְבוֹרָא עוֹלָם בְּסִדּוּר מוֹשֶׁלֶם שֶׁעָבַר מִדּוֹר לְדּוֹר.

מאיפה אֶנְחָנוּ יוֹדְעִים זאת? סוד האגרת

מקור הסיפור נמצא במסמך היסטורי עתיק שנקרא "אגרת רב שרירא גאון". רב שרירא תעד את ותורו של רב עמרם, את 18 שנות הנהגתו, ואת סדורו הקדוש.

"ובתריה מר רב עמרם בר מר רב ששנא
י"ח שנים... ואיקרי גאון ונחית מיניה..."

(המילים המקוריות מהאגרת!)

שְׁרֵפֶת הַזֶּהָב שֶׁל הַסְּדוּרִים שֶׁלָנוּ

סֵדֵר רַב עֶמְרָם גָּאוֹן
(בָּבֶל)

מְסוּרַת רַבֵּי הַדּוֹרוֹת
(הָעוֹלָם כֻּלּוֹ)

הַסְּדוּרִים בְּבִתִּי
הַכֹּנֶסֶת שֶׁלָנוּ כִּיּוֹם!

מִמֶּנּוּ צִמְחוּ וְהִתְפַּתְּחוּ כָּל הַסְּדוּרִים!
כָּל סֵדוֹר שֶׁאַתֶּם תּוֹפְסִים בְּיַד מְחַוָּר
בְּאוֹר קָדוֹשׁ אֶל הַסִּידוֹר הָרִאשׁוֹן.

מָה לְמַדְנוּ מִרַב עֲמָרָם גָּאוֹן?

1. עֲנוּה מְבִיָּאָה לְגִדּוּלָה:
הוֹיִתוּר לָרַב נִטְרוּנָאִי לְמַעַן
הַשְׁלוֹם שֶׁהֵבִיא עָלָיו בְּרָכָה.

2. אֶהֱבֵת יִשְׂרָאֵל:
לְדַאוּג תָּמִיד לִיהוּדִים אַחֲרִים,
אֲפִילוּ בְּאֶרֶץ רְחוֹקָה.

3. כֹּחָה שֶׁל תְּפִלָּה מְסֻדָּרֶת:
הַסִּידוּר הָרָאוּשׁוֹן אֲרִגֵּן אֶת הַקֶּשֶׁר
שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל לַה' לְנֻצָּח.

אַנחנו ממשיכים את האור!

בכל פעם שאתם פותחים
סדור, תזכרו את גאוני בבל
ויהודי ספרד.

המלים שאתם קוראים הן
אותו קשר קדוש מדור לדור!

יהי רצון שתפלוטינו
תתקבלנה באהבה ובִרְצון
לפני בורא עולם. אמן!